

KAZNOCIWA KAZNOCIWA KAZNOCIWA KAZNOCIWA KAZNOCIWA

No pewnie! Kto by nie chciał? Ale czy wiesz, że Twoja komórka nie mogłaby działać, gdyby nie zawierała złota? **ŻEBY TELEFON KOMÓRKOWY FUNKCJONOWAŁ, POTRZEBNYCH JEST NAWET 30 RÓŻNYCH METALI.**

A czy wiesz, że **GLOBALNY PRZEMYSŁ ELEKTRONICZNY POCHŁANIA CORAZ WIĘKSZĄ CZĘŚĆ ŚWIATOWYCH ZASOBÓW SZLACHETNYCH I RZADKICH METALI** do produkcji naszych telefonów komórkowych, laptopów i odtwarzaczy MP3? Wiele z tych metali wydobywa się w krajach rozwijających się, gdzie robotnicy często pracują w przerażających warunkach.

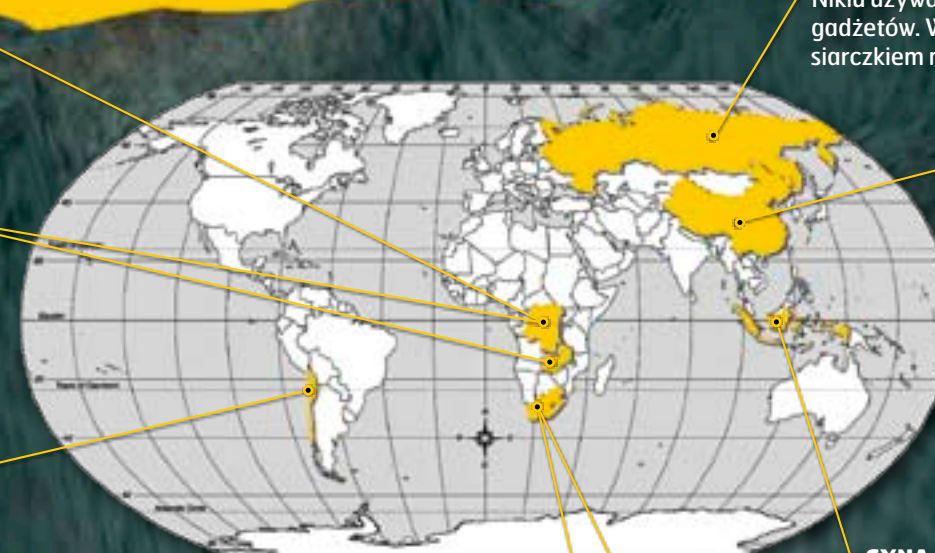
Także środowisko naturalne płaci słoną cenę za nasz nie-ślabnący apetyt na najnowsze elektroniczne gadżety. W Norylsku w Rosji, gdzie wydobywa się nikiel, kobalt, platynę i pallad do produkcji części elektronicznych, **ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA JEST TAK DUŻE, ŻE WIELE DZIECI CIERPI NA WYNI SZCZAJĄCE CHOROBY PŁUC.**

W Demokratycznej Republice Kongo **50 000 DZIECI, CZĘSTO ZALEDWIE SIĘDmioLETNICH, PRACUJE W KOPALNIACH MIEDZI I KOBALTU** przez wiele godzin dziennie bez odzieży ochronnej. Około 2 miliony pracowników w drobnym przemyśle wydobywczym w Kongo zarabia poniżej 2 euro dziennie. W innych regionach likwiduje się całe wioski, żeby mogły powstać kopalnie. A podczas gdy niektórzy górnicy zarabiają tak mało, że ledwie starcza im na jedzenie i lekarstwa dla ich rodzin, firmy wydobywcze i handlowcy nabijają sobie kieszenie, bo popyt na minerały rośnie.

Kampania makeITfair wzywa duże, markowe firmy elektroniczne, aby wzięły na siebie **ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA POPRAWĘ SPOŁECZNYCH I EKOLOGICZNYCH WARUNKÓW** panujących w kopalniach metali na całym świecie.

ZOBACZ, JAK MOŻESZ POMÓC, NA STRONIE WWW.MAKEITFAIR.ORG

KAZNOCIWA TO JEST # KAZNOCIWA

TANTAL

Tantal jest potrzebny do wyrobu ważnych części elektronicznych zwanych kondensatorami, do telefonów komórkowych, aparatów cyfrowych i laptopów. Wydobycie koltanu, czyli rudy tantalu, przyczyniło się do rozpętania wojny domowej w **Kongo**.

KOBALT

Kobalt jest ważnym składnikiem baterii wielokrotnego ładowania potrzebnych do laptopów, telefonów komórkowych i aparatów cyfrowych. **Zambia i Demokratyczna Republika Kongo** zaspokajają połowę światowego zapotrzebowania na kobalt, ale pracownikom kopalni i fabryk w obu tych krajach grożą poważne problemy zdrowotne, nie spełnia się w nich także norm bezpieczeństwa. W Zambii w 2005 r. w kopalniach zginęło 80 osób.

MIEDŹ

Chile to największy światowy producent miedzi, którą stosuje się w wielu częściach elektronicznych. Do wydobywania miedzi zużywa się duże ilości wody, co jest problemem dla rolników w Chile. W suchych regionach na północy kraju firmy wydobywcze wykorzystują cenne wody gruntowe ograniczając zasoby wody pitnej.

ZŁOTO

RPA jest największym światowym producentem złota. Metal ten stosuje się w złączach i stykach na płytkach obwodów drukowanych w wielu elektronicznych gadżetach. Złoto często wydobywa się w kopalniach odkrywkowych, przy użyciu szkodliwych substancji, takich jak cyjanek, które mogą przenikać do gleby i wód gruntowych. Żeby wyprodukować 0,034 g złota wykorzystywane w obwodzie drukowanym w telefonie komórkowym, trzeba wygenerować co najmniej 100 kg odpadów kopalnianych.

INFORMACJE NA WAGĘ ZŁOTA

- Co najmniej 20 milionów ludzi bierze bezpośredni udział w wydobywaniu minerałów, a dla około 100 milionów przemysł wydobywczy stanowi podstawowe źródło utrzymania.
- 13 milionów ludzi jest bezpośrednio zaangażowanych w drobną przemyśle wydobywczą, co często jest niezwykle niebezpiecznym zajęciem.
- Szacuje się, że w przemyśle wydobywczym pracuje od 1 do 1,5 miliona dzieci.
- Około 15 000 ludzi zmuszono do opuszczenia domów, żeby mogła powstać największa kopalnia złota na świecie – Freeport Mine w Indonezji.

NIKIEL

Niklu używa się do wyrobu baterii do wielu elektronicznych gadżetów. W Norylsku w **Rosji** zanieczyszczenie niklem i siarczkiem miedzi jest tak duże, że śnieg w mieście robi się żółty.

METALE ZIEM RZADKICH

Metale ziem rzadkich to grupa 17 pierwiastków, które stosuje się do produkcji substancji fluorescencyjnych wykorzystywanych w monitorach komputerowych. Metale ziem rzadkich wydobywa się w Mongolii Wewnętrznej w **Chinach**, gdzie przemysł wydobywczy powoduje szkody w środowisku, które będą odczuwalne przez wiele pokoleń. Huty zanieczyszczają powietrze, w niektórych miejscach w takim stopniu, że mieszkańcy rzadko widują słońce.

CYNA

Cynę wykorzystuje się w płytkach obwodów drukowanych. W **Indonezji** – która jest drugim co do wielkości producentem cyny na świecie – niekontrolowane wydobywanie tego surowca sieje spustoszenie w środowisku naturalnym. Ogromne wykroty ze stojąca wodą to częsty widok w wielu wioskach, podobnie jak kopce ziemi przypominające nagie wzgórza.

PLATYNA

Platynę stosuje się do produkcji twardych dysków w komputerach i monitorów ciekłokrystalicznych w laptopach i niektórych płaskoekranowych telewizorach. W **Republice Południowej Afryki** zmuszono lokalne społeczności do opuszczenia terenów uprawnych bez odpowiedniej rekompensaty, aby mogły powstać kolejne kopalnie platyny zaopatrujące przemysł komputerowy. Co gorsza, 40 procent górników w kopalniach platyny w RPA to pracownicy kontraktowi, którzy mają ograniczone prawa i zarabiają jeszcze mniej niż inni robotnicy. Często muszą wykonywać najniebezpieczniejsze zadania i rzadko przechodzą szkolenia z zakresu bezpieczeństwa pracy.

Niedola w kopalni

Przy swojej szczupłej posturze 13-letni Jean wydaje się **ZA SŁABY, BY PODNIEŚĆ CIĘŻKIE WORKI Z ODŁAMKAMI SKAŁ**, z których powstanie kobalt dla przemysłu elektronicznego. Jednak nosi je nawet przez 11 godzin dziennie, sześć dni w tygodniu. Za swoją harówkę dostaje od 2 do 4 euro dziennie.

Jean poprosił nas, żebyśmy nie podawali jego prawdziwego imienia ani nie zamieszczali zdjęcia, bo chce chronić swoją tożsamość.

“Zagraniczne firmy wydobywcze plądrują nasz kraj..”

JEAN, LAT 13, PRACUJĄCY W KOPALNIACH W KATANGDZE, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA KONGO

Ale Jean **NIE JEST JEDYNYM DZIECKIEM, KTÓRE CODZIENNIE RYZYKUJE ŻYCIEM** w kamieniołomach i szybach kopalni, pracując bez żadnego zabezpieczenia. Szacuje się, że ponad jedna trzecia wszystkich górników w wydobywczym zagłębiu Katanga to dzieci.

“Jestem wściekły na los, na jaki skazują moją wioskę te zagraniczne firmy wydobywcze, które plądrują nasz kraj” – mówi Jean. – **“W MOJEJ WIOSCE BRAKUJE TYLU RZECZY.** Nie mamy karetki, prądu, wody pitnej. Ośrodek zdrowia jest słabo wyposażony. **FIRMY WYDOBYWCZE I HANDLOWE BOGACĄ SIĘ NA NASZYCH O CZACH.** Ci ludzie ani nie są hojni, ani nie potrafią współczuć”.

OBRÓĆ STRONĘ, ABY DOWIEDZIEĆ SIĘ JAK MOŻESZ POMÓC DZIECIOM TAKIM JAK JEAN...

KTO JEST ZA TO ODPOWIEDZIALNY?

Pracownicy kopalni w krajach rozwijających się walczą o przetrwanie za głodowe pensje, które zarabiają wydobywając minerały niezbędne do funkcjonowania naszych telefonów komórkowych i odtwarzaczy MP3.

W naszej części świata rządy wprowadzają nowe prawa promujące recykling, aby chronić środowisko. Jednak to wokół zagłębi wydobywczych w biednych krajach często skażone są grunty i woda. Zyjący tam ludzie oddychają powietrzem zanieczyszczonym emisjami gazów z hut metali, co często ma poważne i długotrwałe skutki dla ich zdrowia.

Jeszcze kilka lat temu większość firm elektronicznych nie brała odpowiedzialności za warunki wydobycia metali, których używała. Dzięki działaniom kampanii makeITfair powoli zaczęło się to zmieniać. Firmy, takie jak Sony Ericsson, Philips, Samsung czy HP sprawdziły skąd pochodzą ich metalowe komponenty. Niestety do tej pory żadna z tych firm nie skontrolowała warunków pracy w przemyśle wydobywczym oraz jego wpływu na środowisko naturalne.

Zdaniem **makeITfair** firmy elektroniczne powinny zainteresować się tym, co się dzieje w dalszych częściach łańcucha dostaw – i zacząć pracować nad wprowadzeniem zmian. Jako wielcy konsumenci światowej produkcji metali, firmy mogłyby naprawdę dużo – poprawić życie górników i pomóc w ochronie naszej planety przed dalszymi zniszczeniami.

Ty też możesz pomóc!

Wejdź na stronę www.makeitfair.org i wyślij e-mail do największych firm elektronicznych z apelem o poprawę warunków pracy górników i robotników z dalszej części łańcucha dostaw. Domagaj się też, by firmy te zmieniły swoje postępowanie w kwestii zanieczyszczania środowiska!

Szukaj kolejnych ulotek makeITfair dotyczących różnych aspektów przemysłu elektronicznego – i przyłącz się do kampanii makeITfair na

www.makeITfair.org

KONTAKT:
Kodlacja KARAT
uczestnik kampanii makeITfair

ul. Rakowiecka 39A/14
02-521 Warszawa
tel/fax: +48 22 628 20 03
info@karat.org.pl
www.karat.org

Niniejsza publikacja powstała przy finansowym wsparciu Unii Europejskiej. Treść dokumentu stanowi wyłączną odpowiedzialność SOMO i w żadnym wypadku nie może być uznawane za oficjalne stanowisko Unii Europejskiej.

Październik 2009

